

זמנים לשבת קודש

הדלקת הנרות	7.13
חצות היום והלילה	12.42
עלות השחר	3.44
נץ החמה	5.31
סוף זמן קרי"ש	8.13 - ב
סוף זמן תפילה	10.18
שקיעת החמה	7.51
מוצאי שבת	9.06

פיקי אבות פיקה

דמותה לתמר

גליון כ"ט - שנה ו' - חוקת תשס"ט

יורל ע"י

התאחדות אברכים "ויואל משה" ד'סאטמאר

נתיסד ע"י כ"ק מו"ר רבינו קו"ק וי"ע
בנשיאות כ"ק מו"ר רבנו של"טא
בעז"ה ו'דו של"ם תוב"א

מגיד תעלומה

לעתיד הקב"ה יטהר את בני ישראל

ואסף (כמדרש טו) זה הקב"ה, ונשא נס לגוים ואסף נדחי ישראל (שערי יא:א), איש, זה הקב"ה, דכת' ביה השם איש מלחמה (שמות טו:א), טהור, זה הקב"ה, דכתיב טהור עינים מראות ברע (תבסק א:א), את אפר הפרה, אילו גליתיהן של ישראל, והניח מוחץ למחנה במקום טהור, זה ירושלים שהיא טהורה, והיתה לעדת בני ישראל למשמרת וכו', לפי שבעולם הזה מטמאים ומטהרים מפי כהן, אבל לעתיד לבא הקב"ה עתיד לטהרן, דכת' ודחקי עליכם מים טהורים (יחזקאל לו:כה), (מסיקתא דרבי כהנא)

עבודת פרה אדומה נעשתה בבגדי לבן

זאת חקת התורה, רבי אליעזר אומר, נאמר כאן חקה, תאמר להלן (ביום הכיפורים) חקה, מה חקה האמורה להלן בבגדי לבן הכתוב מדבר, אף חקה האמורה כאן בבגדי לבן הכתוב מדבר, שאלו תלמידיו את רבן יוחנן בן זכאי, באילו כלים פרה נעשית, אמר להם בבגדי זהב, אמרו לו והלא למדנתו רבינו בבגדי לבן, אמר להם אם מה שראו עיני ומה ששרתו ידי שכחתי, ק"ו למה שלמדתי, וכל כך למה כדי לחזק את התלמידים, ויש אומרים הלל חזק היה, אלא שלא היה יכול לומר מה ששרתו ידי, (ספרי במדבר)

עצי המערכה היו עשויין כמין מגדל

ועצים היו מסודרים שם, עצי ארזים, וארזים, וברושים, ועצי תאנה חלקה, ועושין אותה כמין מגדל, ומפתחין בה חלונות, (משניות פ"ה פרק ג')

כל בני"ו ראו את עצמם

כאילו עומדים על הסלע

ויקהלו משה ואהרן את הקהל אל פני הסלע, מלמד שכל אחד ואחד רואה את עצמו כאילו עומד על פני הסלע, וכן הוא אומר ואת כל העדה הקהל אל פתח אהל מועד (ויקרא ח:א) וכן כל ישראל עומדין ורואין נסים שבסלע, (מדרש תנחומא)

כמה פרות היו

מציינו שנעשו תשע פרות אדומות משנצטוו במצוה זו עד שחרב הביית בשניה, ראשונה עשה משה, שניה עשה עזרא, ושמועון הצדיק ויוחנן כהן גדול עשו שתיים שתיים, ושביעית שרף אליהו, ושמינית שרף חנמאל המצרי, ותשיעית שרף ישמעאל בן פאבי, עשירית עתיד לשרוף מלך המשיח במהרה בימינו, (רבינו בחיי בשם המדרש)

מילי מעלייתא

ממצות ברכה"ז ראה בלעם שבנ"י אינם מכשפים

מי מנה עפר יעקב. במדרש מי יוכל למנות המצות שעושין משעה שנולד עד ששב לעפרו, בא לאכול טעון נטילת ידים ושלש ברכות לאחריו, ע"כ ופלא למה הזכיר דוקא המצות של נטילת ידים וברכת המזון, ואפ"ל דאיתא בזהר הטעם שאסור לאכול לפני התפלה משום דכתיב לא תאכלו על הדם וסמין ליה לא תנחשו, מכאן שהאכיל לפני תפלה כאילו מנחש. הרי לן שאסור לנחש, והנה כתיב ואכלת ושבעת וברכת, ויש לטעות בזה ולומר דוברת קאי על תפלה, ויכול למשמע מכאן שמותר לאכול לפני התפלה, אע"כ מכאן דמחויבין שלש ברכות של ברכת המזון אחר אכילה ועל זה קאמר וברכת, והשתא נידא, כי בלך רצה לקלל עם ישראל בחשבו שכל מעשי ישראל הם ע"י כשפים, וע"כ אמר בלעם דזה לא יתכן, שהרי הם מברכים ברכת המזון, וע"כ הלימוד הוא מפסוק ואכלת ושבעת וברכת, וליכא למימר דקאי וברכת על תפלה, דהרי אסור לאכול לפני התפלה, והטעם שאסור משום לא תנחשו, א"כ מכאן יש לך הוכחה דרמה עם שלא מנחשים, וע"כ לא יתכן לחול עליהם הקללה, כסף נבחר

"יושר" דברי אמת

במס' ראש השנה (דף כ"א ע"ב), בקש קהלת להיות כמשה יצאה בת קול ואמרה לו (קהלת י"ב) וכתוב יושר דברי אמת – והוא תמוה. ונראה על פי מה שראיתי בספר שיש רמז בפסוק ולקחו לטמא מעפר שריפת החטאת הוא ראשי תיבות למש"ה להורות שנגלו טעמי פרה למשה, אמנם זה רמז עצמו יכול להורות גם כן על שלמ"ה הוא גם כן מרומם בראשי תיבות הללו, אבל ההפך בין זה לזה הוא דאיותיות למש"ה רמחים בראשי תיבות לטמא מעפר שריפת החטאת על הסדר ביושר, אבל איותיות שלמ"ה רמחים בראשי תיבות הללו שלא בסדר, ומה יבא על נכון הגמ, דהרי נתגלו טעמי פרה למשה, אבל שלמה אמר אמרתי אחכמה והיא רחוקה ממני (שם י"ב), חזו שאמרו בקש קהלת להיות כמשה שיתגלו גם אליו טעמי פרה לפי שהיה סבור כמו שרמזו איותיות הללו למש"ה כך נרמזו גם איותיות שלמ"ה לכן רצה לידע טעמי פרה, יצאה בת קול ואמרה לו וכתוב יושר דברי אמת דאיותיות למש"ה הם רמזים בראשי תיבות הללו ביושר, מה שאין כן איותיות שלמ"ה.

קרח החשיב עצמו יותר מאהרן כי לא חטא בעגל

במדרש מה ראה קרח לחלוק על משה, פרשת פרה אדומה ראה, ויתכן לומר, דכיון שראה קרח שבפרה אדומה צוה הקב"ה דמצותה באלעזר ולא באהרן, וכתב רש"י בשם רבי משה הדרשן הטעם: הואיל ואהרן חטא, וא"כ מוכח שחטא אהרן בעגל, אבל קרח שהוא היה משבט לוי לא חטא בעגל, וע"כ חשב את עצמו יותר ראוי מאהרן, וזה השיאו לחלוק על אהרן.

סדר הלימוד לפי בלק - מסכת חגיגה							
יום	א	ב	ג	ד	ה	ו	שבת
דף	כה.	כה.	כו.	כו.	כו.	כו.	חזרה

מלחמות ה'

איז לעשות שום פעולה בענין הגאולה

ואפשר לומר עוד בחי' רמז בענין הפרה, הדנה אחד מהפלאים בענין הפרה שמטרה טמאים, ואף על פי כן מטמא טהורים העוסקים בה, ואפשר דכיון שכל הלכותיה של פרה רומזים אל עניני הגאולה כמבואר בפסיקתא הנ"ל, ע"כ רמז גדול יש בזה שאין רשאי לעסוק ולעשות שום פעולה בענין הגאולה, כמ"ש בילקוט פ' בא מי פרע לכם ממלכות רביעית נטרונא והיה לכם למשמרת, אל תאכלו ממנו נא, לא תבנינה מהבהבה, ופי' שם בית רענן מבעל מגן אברהם זל"ה נטרונא, ר"ל קודם שמגיע זמנה המוכן מן השמים, וכבר הארכתי בספרי ויואל משה, שכל פעולה ועסק בעניני הגאולה יש בה סכנה, ומושבים אנחנו על זה שלא נדחוק את הקץ, אלא צריכים להרבות בתשובה ובמצות ומעשים טובים ובתפלות ותחנונים לפני הבו"ה, ובזה יש כוח וזכות לעורר רצון העליון ית' ולמהר גאולתינו, אבל חלילה לעשות שום עסק על ידי פעולה אנושית.

כל העוסקין בליקח גאולה לעצמם

טמאים ומטמאים

ועל זה בא הרמז שהפרה שהיא בחי' הגאולה העתידה כמבואר בפסיקתא, מטמאה כל העוסקין בה, וכמו שרואין בחוש דכל העוסקין בה ליקח גאולה לעצמם הם טמאים ומטמאים, והעיקר להאמין באמונה שלימה ולהמתין על הגאולה, ואף אם יתמהמה חכה לו.

תוכן הדברים שעל ידי קריאת פרשת הפרה צריכים התבוננות ולשים אל הלב מה שנרמז בה, שלא לעשות שום עסק על ידי פעולה אנושית, וכל הגאולה ויסוד האמונה תלוי בזה כמו שנתבאר לעיל, וצריכין להכין עצמינו אל הגאולה העתידה, על ידי אמונה שלימה ומצות ומעשים טובים המביאים את הגאולה, וצריכים לידע שהכל הוא בגזרת הבורא יתברך כפי שראתה חכמתו ית', ואין להתחכם ואין לעמוד על סודה, רק להאמין באמונה פשוטה באמת ובאמונה, ועל ידי קריאת פרשת פרה מתעורר כח הסתירה וכח התורה ומצוות לעורר רחמים לפני הבורא יתברך.

(דברי יואל, חקת)

אמר שלמה אמרתי אחכמה והיא רחוקה.

יש לדייק בלשון הפסוק והיא רחוקה הול"ל ולא חכמתי, ו"ל הרמז כי צריך האדם להקדים טדה וקדושה מראש

מקדם, לבל יהיו מקום למוחות הטומאה הצג כף גרלם על הארץ, ולא נכון הדבר להמתין עד שתרם הטומאה ראש, דאז קשה מאוד להשיג את הטהרה בשלימות. וז"ש אמרתי אחכמה, אם אני רוצה להחכים בתורה ובעבודת ה', אזי עלי להקדים ולהחכים, והיא רחוקה ממני, בעוד שהטומאה רחוקה ממני, ועדיין לא נגעה בי אף אפס קצוה, אז העת להקדים טהרת הלב בתורה ובעבודת ה'.

זאת חקת התורה. רדקדק במפרשים הול"ל זאת חקת הפרדה. וז"ל ביסוד מוש"כ בשו"ת מהר"ם שיק (י"ד סי' של"ג) כלפי מה שצעקו הפושעים בזמנו ככרוזא הלא כלנו בני אברהם יצחק ויעקב תהא נא שלום בינינו, הנה כבר צוה הנביא האמת והשלום אהבו, התורה נקראת אמת,

כי מתחלה צריך לראות אם השלום הוא עפ"י התורה ועפ"י דרך האמת, ורק אח"כ צריך לאהוב השלום, עכ"ד. והנה מפרה אדומה למדן ענין התאחדות ושלום, שמכאן ואילך אחר הזאת האפר פרה נשר לגמרי ויכול להסתובב בין החכמים ואנשים כשרים, ועד אז היה פרוש ומובדל מהם. וז"ש זאת חקת התורה להורות כי ענין השלום והאחדות צריך להיות על דרך התורה ועל דרך האמת, וזולת זה אין השלום מרצוה.

זאת התורה אדם כי ימות באוהל. דרשו חז"ל (ברכות ס"ג) אין דברי תורה מתקיימין אלא במי שממית עצמו עליהם. וז"ל על פי מה שכתב ק"ז זה"ה בייטב פנים (אור המקף יב) דעל ידי שאדם מנוד שניה מעיניו נחשב לו כמסירות נפש וכמיתה ממש, עיי"ש. והנה כתב בשו"ע (י"ד סי' רמ"ו) מי שרוצה לזכות לכתרה של תורה יזהר בכל לילותיו ולא יאבד אפילו אחת מן בשניה. הרי לן שאינו זוכה לתורה אלא ע"י נידוד שניה מעיניו, וז"ש שאין דברי תורה מתקיימין אלא במי שממית עצמו עליהם, היינו שמנוד שניה מעיניו ונחשב לו למיתה, ועי"כ מתקיימין התורה בתוך מעיו.

לבתו הנכרית, מלבוש כזה שאמך וחקנתך לא נשאו אותו גם את לא תישא אותו, וישב המשמש להרב ז"ל ויספר לו דברי הנכרי.

ונתפעל הרב ז"ל מאוד ולקח ענין המאורע למסור השכל לא מור, אם נכרי שלא קיבל תורה מסינו וכו', יש לו הרגשה כזו שלא תעזוב הבת דרכי אבותיהם, ולא תלך במלבוש שלא הלכו בו אמה וחקנתה, ק"ו לבטת ישראל שקיבלה התורה בהר סיני וכו', שיהיה להם הרגשה כזו שלא ליטוש תורת אבות, ולא ילכו בבגד כזה שלא הלכו בו אבות וחקנתם, עכ"ל הרה"ק מגארליץ זצ"ל.

וסיים הוא ז"ל, אני מבקש מהנשים שהולכות במצנפת כזאת, שלם לביתם ויסיחו אותן מעל ראשם, ואם לא יסיחוהו, הלא אקרא היום פרשת תצחק, ואפילו עליהם קללות שבתוכה רח"ל, ותיכף ברוח הנשים לביתם והסיחו המצנפת, ומה וזה לא באו להתפלל להעזרת נשים במצנפת כאלו.

☆☆☆

אהבת ישראל היה נטוע בלבו כאהבת אב לבנו, וצחת ישראל שיבחו את לבבו ודכאו את חחו, וכשספר לו איזה איש צרתו היה מרגיש כמחט בבשר החי, וכמה פעמים בשמש הסיפור הרע היה צונק או יז, כאילו נדקר במדקחות חרב תקצר היריעה מהכיל ענינים נפלאים שראו אצלו, בענין אכזת עוצם הרגשות בצערן של ישראל, ואמר שמשתנת תרע"ד שנפצין המלחמה, ושמע בכל יום השמועות הרעות והבכיות על של אחינו בני ישראל, גדל על לבו בועה כמין ביצה, מכאב לבו על צערן של ישראל.

☆☆☆

פעם אחת אמר בדרך מליצה שאיש אחד שלא ידע בלשון הקודש אמר בתהילים ס"ח מלכי צבאות יודין יודין כלומר שהיהודים המה כמלאכי צבאות.

☆☆☆

היה רגיל לומר בשם רבינו הבעש"ט זצ"ל, ששמע פעם אחת מוכיח שהוכיח לרבים והזכיר עונם, והקפיד עליו רבינו הבעש"ט ואמר לו, וכי ידעת כמה חשוב ומקובל בשמים הקדושה שאומרים הישבי קרנות בשוק בעיר לבוב, כשמגיע זמן תפלת מנוחה, ואינם פנויים ללך לבית הכנסת, ומתפללים בשוק ואומרים קדושה בשוק לפני בית הכנסת.

☆☆☆

פעם אחת הלשין על כמה יהודים מטיטשין, בהיות מדינת גאליציה תחת ממשלת אוסטריה, איך שהמה עושים עסקי ריבית עם הנכרים, ולקוחים מהם רבית גבוה, שהיה מגיע על זה עונש גזול בפללי אוסטריה, ונתפשטו הפקידים הזונדארן

הגה"ק ר שלמה ליב מטיטשין ז"ע, טולד ב"ח חשון שנת תר"ט, לאביו הרה"ח ר וואלף וינשלביוס זצ"ל, שהיה בן אחיו של הרה"ק רבי שלמה ליב מלענטשענע ז"ע, ולא ימו הצדקנית מרת מירל ע"ה, אשר דחו בעיר ריישא, והיה גבאי נאמן לתלמוד תורה דשם, ולקופת משת ארץ ישראל.

בליל הוואך נאכט שבטסם דהנסן לבירתו של אברהם אבינו, היה אבי הבן הרה"ח ר וואלף אחיו בדערפין, ומסתפק איזה שם יקרא לילד עד שנדרם בשניה, ובא אליו בחלום דודו הרה"ק ר שלמה ליב מלענטשענע ז"ע, וציווה שיקרא את בנו הרוך העלול על שמו, ואכן נקרא שמו בישראל שלמה אריה ליב. מלחות הכיח עליו שהוא קדוש מרחם אמו, והיה עבד את בוראו בהתלהבות, והרבה להתבודד בכפרים ויערות, היה תלמידו של הגה"צ רבי חיים אורי מריישא ז"ע, והיה מסתופף בצל צדיקי דורו, אמנם בעיקר הרבה להסתופף אצל הרה"ק הדברי חיים מצאנז ז"ע, והחשיב את עצמו כאחד מתלמידיו, ואמר שממנו למד את עבודת הלב הן התפלה באש להבת שלהבת קודש ובמסירות נפש, במשך אחד עשרה שנה נסע לצאנז להסתופף בצל הקודש, ושם שנים יושב שם ברציפות, וגם הוא כרבו הקדוש מצאנז ז"ע, היה קם כארי לעבודת התפלה, והיה חוקע ברגליו על הארץ מרחב התלהבות בששת התפלה, עד כדי כך שבשנתים לפני פטירתו חלה במחלה קשה שפגעה ברגליו, ועל פי פקודת החפאים הוצרך לשכב על מיטתו, לאחר פטירת מו"ק הדברי חיים מצאנז ז"ע, דבק בבנו הרה"ק הדברי יחזקאל משינאווא ז"ע, ולאחר פטירת הרה"ק משינאווא ז"ע, הרב חסיד שינאווא להסתופף בצילן.

בתחילה שימש כמלמד תיקנות בכפר בלנדוזה, והיה לומד עם תלמידי דמי כמה וכמה ישיורים בעיניו שונים, ואח"כ קבע מושבו בעיר טיטשין, ואמר שלם קבע את דירתו בטיטשין, מפני ששמה דד הגאון בעל ברסט יעקב זצ"ל, ושם מנוחתו כבוד, וגם מפני שדור שמה סמוך לעיר הורו של הרה"ק הרב ר אלמלך מליצנסק ז"ע ושם מנוחתו כבוד, ואמר שקבלה היא ביח שהבית שהיה דד שם עד שנת תרס"ט, התפלל שם הרבי ר אלמלך ז"ע, היה מכנס אורחים בעין יפה, וחילק לבאי ביתו מכל אשר לו, והיה מדע בקנאותו והקפדתו בענייני יהדות וצניעות.

☆☆☆

יספר שפעם אחת בש"ק פרשת כי תבא, קודם התפלה, השקף בעד החלון, וראה שאשה אחת הלכת לעזרת נשים, במצנפת כדרך שהולכות בנות זולתנו, ויה בהגיע לקריאת התורה לקח הספר תורה בידיו, ופתח הדלת של עזרת נשים ופתח פיו הקדוש ואמר, הנה אשה אחת באה היום להעזרת נשים ומצנפת על ראשה, שהיא אסור על פי דעת תורתנו הקדושה, אסור לכם מעשה מה"ק אדמו"ר מגארליץ זצ"ל, שפעם אחת היה בכפר לשאוב איר צת, ובלכתו בדרך שמע קול צוהה ובכי רב, ואמר הרב למשמשו ללך ולדורש מי הוא זה ואיזה הוא הצעק ובוכה, ויקם המשמש וילך וידע לו כי הקול קול בת נכרי אחד, וישב תיכף להרב ואמר לו כי הקול בת נכרי אחד, והידיים ידי עשו אביה המכה אותה ולכן היא בוכה.

ויאמר לו הרב עוד לא יצאת ידי חובתך, ולך נא ראה למה הוא מכה אותה, וילך המשמש ונודע לו סיבת ההכאה מפני שלבשה מצנפת על ראשה, וישב המשמש ויספר הדבר לרב, ויאמר לו הרב לך נא עוד הפעם על מע מה אביה ואמר בשעת ההכאה, וישב המשמש לבית הנכרי וישמע איך שאביה צועק

בכל בתי היהודים החאשטעס, לחפש ולעשות רעוויצעס, וכאשר באו בשמנת דודי [ה"ה הגה"ק רבי שלמה ליב זצ"ל] לבית יהודי חאשטער אחד, באו בני הבית הנ"ל, בקול רעש גזל בבכיות וצעקות, איך שהפקידים שומרים בבתיהם, ומצוים לתת להם המפתחות של התיבות והשולחנות, לחפש אחר שטרות וכו', ואין יודעים לשית עצות בנפשים.

וזה היה בקיץ בשבת קודש אחר התפלה, ועד לא עשה קידוש, כי דרכו היה להמתין אחר התפלה איזה שעות, עד שעשה קידוש לפני הסעודה, וכאשר צעקו באוזניו נתרעש ונתבהל מאוד, כדרכו בקודש שאנחת ישראל שברה כל גופו, מה עשה רין לרחוב וזיעק זעקה גדולה ומרה, ויפן כה וכה ברקידות עצמות ובצעקות נוראות, ונעשה רעש גדול בהעיר, והתחילו העם לצעוק קול אש במחנה, יצא האש ובער ומלהט בהבתים והעיר בסכנת אש, והפקידים הנ"ל נתבבלו, ועשו את בית היהודי החאשטער הנ"ל.

וישב לביתו וכל העם אחריו ושהה מעט ועשה קידוש וסעד סעודת שחרית וכו', ובסעודה שלשית אמר דברי תורה על שולחן כדרכו, ויאמר, ידעתם מה צעקתי ברחוב העיר, לא צעקתי כי בער אש כאשר צעקתם אתם, רק צעקתי לשמכם, כמו שמצונו בש"ס ראש השנה דף ק"ט, שגזרה המלכות גזירה וכו', מה עשה יהודה בן שמע וחבריו, הלכו ונטלו עצה ממטחנה אחת וכו', אמרה להם בואו והפגינו בלילה, הלכו והפגינו בלילה, אמרו ווי שמעם, לא אחידם אנחנו, ולא בני אב אחד אנחנו, ולא בני אב אחת אנחנו, מה נשתנינו מכל אומה ולשון, שאתם חזרים עליו גזירות קשות, עכ"ל הגמרא, כן צעקתי אני לשמכם, וכן מצונו במדרכי יצא בתוך העיר וזעק זעקה גדולה ומרה.

ולשנים עליו שונאי היהודים והזונדארען, איך שעשה תחבולות שווא ומרמה, לרמות את הזונדארען וכו', ובהלכו להטעמין בטיטשין, לקח בידו הטלית ותפילין וספר קטן מהרב התניא זצ"ל, שחיבר בהיותו במאסר, ואמר, כי אינו ירא משונש מאסר, באשר יהיה לו שמה מנוחה איזה זמן ללמוד ולהתפלל, ובביתו אין לו מנוחה ממאות אנשים הבאים אליו יום יום וכו', אבל בחסדי השם יצא לחפשי אז, ואחר כך ה"ל שלם ברישא, ויצא גם כן לחפשי, וכאשר בא המבשר מרישא, וספר כי נודסה ונעשה חפשי, בכה ואמר אם במשפט לפני בשר ודם יראים כל כך, ק"ו במשפט שעתידי אדם ליתן דין וחשבון לפני מלך מלכי המלכים.

☆☆☆

בשנים האחרונות למי חייו לקט מחז"ל ומתלמידי הבעש"ט דברות קודש במעלת התפלה, אשר יסנה בשם הכתוב לב לתפלה, שהוא ר"ת ה"ל לנ"ר"ת ה"חפא לשבורי לב וסידרם על סדר הפרשיות והשבתות והמועדים, ואמר שהדפסת ספר זה תהא טובה לשלם.

☆☆☆

בימים ט' תמוז תרפ"ז הגיע להיכנס אליו וקיבל את כל הבאים לצל קורתו בפנים שוחקות ולמחרת בימים תמוז לאחר שסבל תקופה קצרה מדלקת הריאות שבק חיים לכל חי, ויספר שלאחר פטירתו ירדה העיר טיטשין מגדולה ורבים מתושביה נשבר מטה לחמם והוצרכו לנודד למקומות אחרות לפרנס את שבר רעבון בתיהם.

☆☆☆

זכותו יגן עליו ועל כל ישראל אמן

פרטים יבואו אי"ה

אתקינו סעודתא

עניני מאכלי שבת (טו) בציעת ההלות

לבצוע את החלות בסכין חלק

ודע מה שכתב בתיקונים ישנים והביא גם כן בעל טוב הארץ, ובעל חסד לאברהם שיש סכין מצד הקדושה בלי שום פגימה, והוא גביראל וכו', ויש סכין פגום סמא"ל הרשע וכו', ולכן נראה לי שאין מן הראוי לאכול דשבת בסכין פגום, כי הם תרי סתרי אהדק, שאכילת שבת יורה על אור עולם הבא שאין אז שליטת חיצונים, וסכין פגום יורה על שליטת סמא"ל וחילולו החיצונים, ולכן צריך להשחיתו מפגמות, להורות שבהגיע אלף ה' יום שבת האמיתי יתבטל פגמות סכין שהוא ס"מ וחילולו, וז"ש וידעת כי שלום אהלך, רצה לומר 'וידעת' בידעה ברורה ששלום בשבת באהלך, כי בחיצונים בטלך בשבת ושבתיתך זו השחזות סכין, כי אחרי ששלום בעולמות מפני שהסמא"ל וחילולו טמירין, אין מהראוי שיהיה הסכין בשבת פגום המורה על שליטתם, ולכן יש להשחיתו שלא יראה הפגמות בשבת, ואפשר שהיה זה דעת הרוקח. (קרבן שבת) פעם אחד הניחו על השולחן בטעות יצע מעסער, אמר רבינו שזוהו גם כן אחד ממנהגי אמעריקא, ואין דעתו נוחה הימנו להשתמש בו לסעודת שבת קודש. (ומירות דברי יאל)

סכין חד

ויש להשחיתו הסכין מערב שבת, כי זהו מכבוד השבת שמכין עצמו לאכילה. (שולחן ערוך, סי' ר"ט)

סכין חד סגולה לפרנסה

ולפעני"ד אפשר עוד טעם על השחזות הסכין בע"ש, דהנה אומרים בשם אחד מקדושים דסכין חד הוא סגולה לפרנסה, והנה מיום השבת מתברכין כל שיתא יומין כדאייתא בזהר הקדוש, לכך צריך להיות בשבת סכינים חדים. (לקוטי מהר"י)

גילוי החלות לאחר קידוש

ולפי זה מיד כשיברך בורא פרי הגפן רשאי לגלותו, אבל לפי הטעם דתיתי הסעודה ביקרא דשבתא לא יגלוה עד אחר הקידוש. (מגן אברהם, סי' רע"א סק"ב) ואני שמעתי טעם לעשות זכר למן, ונפקא מינה דלהאי טעמא אין להסיר המפה עד אחר שישתו כל המסובין, ורוצה לברך על הפת. (פרישת סי' רע"א)

גילוי החלות לאחר ברכת המוציא

וכתב במגן אברהם דמאחר דמסכין את הפת בשבת לא משום הטעם שלא יראה הפת בישות לבד, רק משום לחם משנה, דומיא דמן שהיה מונח בקופסא טל למעלה וטל למטה, עד כן לא יסירו המפה העליונה ויתכך אחר קידוש כמו שנהגו העולם, רק ישאיר המפה עד לאחר שבידך ברכת המוציא, וכך יעשה, יקח הפת שרוצה לבצוע עליו וירשנו בו בסכין, ואחר כך יניח עד תחת המפה, ויניח ידיו על הפת תחת המפה ויברך המוציא. (קיצור של"ה)

ואין לסלק המפה עד אחר קידוש ברכת המוציא, וכך נהג מורינו ורבינו מוה"ר"י מלוכלין, כמו שראיתי בעלני. (נודע חז, קאמארנא) ובחיי אדם משמע דלטעם זכר למן טוב שיהיה מכוסה עד אחר ברכת המוציא. (משנה ברורה, סי' רע"א סקמ"א)

יסודי התורה

מעשה ברבי אליעזר

דף כ"ג. דתנן שפופרת שחתכה לחטאת, רבי אליעזר אומר, יטבול מיד, רבי יהושע אומר, יטמא ואחר כך יטבול.

שנינו בפסיקתא דרב כהנא (פסקא ד') ר' אחא בשם ר' יוסי בר' חנינא, בשעה שעלה [משנה] לשמי מרום, שמע קולו של הקב"ה יושב ועוסק בפרשת פרה, ואומר הלכה משם אומרה, ר' אליעזר אומר עגלה בת שנתה ופרה בת שתים. אמר משה לפני הקב"ה, רבון העולמים, העליתים והתחתיתם ברשותך, ואתה יושב ואומר הלכה משמו של בשר דם. אמר לו הקב"ה, משה, צדיק אחד עתיד לעמוד בעולמי ועתיד לפתוח בפרשת פרה תחילה, ר' אליעזר אומר עגלה בת שנתה ופרה בת שתים. אמר לפניו רבון העולמים, יהי רצון שיהיה מחלצני, אמר לו חייך שהוא מחלצני, הדה"ד ושם האחד אליעזר (שמות יז ד), ושם אותו המיוחד אליעזר.

ובאמת נראה שרבי אליעזר לא לבד שהתחיל בפרה תחילה, אלא בכולה מסכת פרה שמעתייה דר"א בפומן יותר מכל שאר התנאים, ואף תלמידי רבי עקיבא ר"מ ור' יהודה ור' יוסי ור"ש אבות המושגה וראשי המדברים בכל מקום, כאן בפרה דבריהם מועטין נגד דברי ר"א, [וכשנעמוד למנין הנה במשנה אמר רבי אליעזר י"ט דברים בפרה, ועוד ב' דברים השנויים בתוספתא חדשים שלא נשנו במשנה, הרי הן כ"א דברים, ויש לרמוז שהוא כמנין שם אחי' שבאימא שממנה שורש טהרת פרה מי יתן טהור מטמא שהוא שער הרמשיים המהפך מטמא, א' שבו] ולא עוד אלא שר"א הראה כוחו בפרה כחא דהתיירא, אף שברוב המקומות ר"א מחמיר וכשיטתו בת שמאי המחמירין בכל מקום, אבל בפרה הוא מיקל שכל דבריו בפרה להקל חוץ משלשה דברים, וזהו שאמר ר' יהודה בתוספתא דפרה פ"א, והלא אין דבריו של ר"א בפרה אלא להקל אלא שר"א אומר כשרה ור"י אומר כו', הן הן נוסחת הגר"א שם, ואע"פ שבשלשה דברים מחמיר שייך לומר כל דבריו להקל משום רובא, וכיו"ב פירשו התוס' פ"ק דנדה (דף ה') סד"ה ר"מ וכו' הא דאמרינן ר"מ מחמיר בכתמים ע"ש, וע"ל בביאורי סוף פ"ק אות כ"ח, שכתבתי שם"ש רבי יוחנן בן זכאי כך יעל חוקי תורה מפניך לשמונים, נרמז לו על חוקי דיני פרה שהיו שונים בשמונים משמך ששל דיו נגלו בארץ.

הגה"ה: ונראה דבזה יש ליישב קו' הטורי אבן בחגיגה (כג.), דמקשה הש"ס אדר"א מהייתא דמעולם לא חידשו דבר בפרה דלמא הייא כר' יהושע היא ודלא כר"א [והוא כשיטתו שם דבריייתא דחזקתה טעון טבילה כר"א אתיא ולא כר' יהושע, אבל הרמב"ם שע"פ שפסק כר' יהושע כתבה לברייתא דחזקתה טעון טבילה כטמא מות בשביעי שלו, נראה דס"ל דר"י מודה בה דבפרה עצמה החמירו, וכו"מ ס"ל דלית בה הכירא לצדוקים כיון דבעלמא א"צ הערב שמש לכלים הנגמורין בטהרה. וכן נראה מלשון הר"ש בפרה ע"ש] דכיון דר"א מקיל בכולי פרה, לא מסתברא לי' להש"ס לומר דכלל גדול זה ששנינו לא חידשו דבר בפרה לא יתא אליב' דר"א ג"כ.

הרד"ל בקונטרס 'שם האחד אליעזר' בהקדמה לפרקי דרבי אליעזר

מרא עולם בהגין

מתוך שמחה וטוב לב, בדרך ברכת מל טוב, קדם ידידנו, הצמוד בארבה בקורות ליכנו, חתן התורה תמים למעלות ומידות מתנהג בחסידות שוקד על דלתי התורה, כחשיכה כאורה, כתר שם טוב על גביו עולה, לא ישובת צימם לילה, מבין עמודי דגירא ותפלה, שמו מצארים, בהללים ותהלים חתן כדלכה אשרי שלוכס. הלה

הבה"ח יואל בניאמין ז"ל

לרגל הכנסו בברית האירוסין לע"ט

יה"ר שהחיווג יעלה יפה סגולת מנופה וחסד לראות בניו ובני בנים, בתורה שונים ולמצות פונים, שמחה ונחת לא ימוש מבין לעולמים אך טוב וחסד ירדוף אותך כל הימים ותבסה ביתך בדרך אשר מרשתה'ק סלילה, עדי מסה לקרב קץ האולה אמנ.

כ"ד ידירק הש"ק חס"ד בשבת פ"ב
משה פיינער ונערגער, משה טוסיג,
יוסף חיים ווייס, יואל עקשטיין,
משה עקשטיין, אחריז טוסיג

השלים זה הבנין

רב ברכות ושובע שמחות

ברגשי שמחה, שנגר כוס של ברכה, קדם ראש משפחתנו, הצמוד בקורות ליכנו, דואג תמיד למענינו, דורש כל הימים טובותינו, נודע לשם ולתהלה, בתוך אמוני עם סגולה, תורה עבודה וגמילות חסדים, אצלו מושקדים, לכל שואל ומבקש עונה במישרים, שמו מהולל בפי ישרים, ה"ה.

הרה"ח המופאור

מוה"ר יעקב בניאמין שליט"א

ומנב"ת אמינו החשובה שתחי

לרגל השמחה שבמעוננו, באירוסין אחינו

הבה"ח יואל ז"ל

עב"ד בת הרה"ח ר' שלמה מאיר ראזנבערג שליט"א

והנה כי מן שט"מ"ם או בירשותיו והמות והאמנות קום וקנינו והשוכים

הרה"ח ר' נחמן יאקאב שליט"א
ומנב"ת וקנינו והשוכים שיעד

הרה"ח ר' משה צבי בניאמין שליט"א
ומנב"ת וקנינו והשוכה שתח

יה"ר מלפני שומע קול תפלה, שהחיווג יעלה יפה לשם ולתהלה, עדי נזכה לעלות לציון בגילה.

כ"ד המרבינס ברגשי נול ושמחה, מניסם - נכדינס
ירושם, יוסק, חיים יחזקאל, ארי, יצחק דוד, אברהם.

כולל למענינים ויואל משה ד'סאטמאר

בנסיונות ב"ק מן ארמור' שליט"א

שיר השירים אשר לשלמה

אמרו נע"מ, כתיבה ירכא, באותו אהבה, ברוך עין ודחה, מרכיני
אנו ברוכטו לכבוד רב ונכבא, פ"י ידיו מלחים בבר חילי וגבירי

לתקופה תלמידים הנעים וישיבים, מאיר עניי והנמים לאסוף שפעתתא
אל יכא הולכא, מרגניתא לילת ביה שימא, פסית

הרה"ח רבי שלמה נעט שליט"א

ראש הכולל

לרגל ההדרת הו"פ ספר

ברית מילה

על השבת דם ומלחה

הרה"ק ר' נפתלי נעט ונעקלמה

אבריק' שמש

בן הרה"ק מהר"ם נעט ונעקלמה

משטר בהדרת הארות 'עשב דארץ'

הי"ד שירבה חילום ליתור, וישו שמיטתו חז' דה לאור, וזה לבנות
את הרכים, לאורך ימים וטוהת חיים, עדי נזכה למצא נוא"פ ב"א.

הי"ד חסדיים ברוקח ונערגער

הנהלת הכולל - רבנן ותלמידיהן

ברכת מל מל

בסיון טוב ומפול טוב אביס סיסת ליוב, אל ידיר האברך ונעלה פאר השפלה,
חביב ואוהב כל אוב שם פאריים בחילום ונערגער

הרה"ר יואל ראזנבערג ז"ל

יה"ר שיהיה נעלה חלומי עדי ונעלה חסד ונעלה חסד ונעלה חסד
בענינתו ברכות וידיר, יוסק קאניל

קהל ימב לב ד'סאטמאר

בנשיאות כ"ק מן ארמור' שליט"א

פשידיק ירושלים תובנא

ברכת מל מל

באותות כבוד וידק וברגשי נול ושמחה, תנו משגרים ביה
ברכותינו ואחולינו, אל מול ידירינו אנ"ש פניוה'ק.

הרה"ח ר' אברהם שמואל פקעטע הי"ו

לרגל נישואי בנו

ה'תתתונה"ה ביום ראשון באולמי 'תמיר' (היכל א')

הרה"ר יודא ארי' אלתר דייטש הי"ו

לרגל חולדת בנו

ה'שלום זכר"ב בבית חתנו רח' מלאכי 17

הוצאות הגליון נהנדב ע"י

הרה"ח ר' יקותיאל יצחק עהרנסטל שליט"א
לע"נ אמו מרת רבקה בר' יצחק - נבלע א תמו

הרה"ר ישראל ברודי הי"ו

לע"נ חמות מרת פייגא סאטא בר' אברהם משה עה
נבלע ב"ט סיון